

9 Oplossingen: kansrekening

Opgave 9.1.

- Dit zijn de mogelijkheden $\{2, 4, 6\}$. Dat is de helft van het totaal, dus de kans hierop is $3/6 = 1/2$.
- Dit zijn $\{1, 2, 3, 4\}$, dus de kans is $4/6 = 2/3$.

Opgave 9.2.

- De uitkomsten zijn kop en munt, beide met kans $1/2$.
- De uitkomsten zijn kop/kop, munt/munt, kop/munt en munt/kop. Korter: $\{KK, MM, KM, MK\}$. De kans op iedere uitkomst is $\frac{1}{4}$.
- We hebben $P(KK) = \frac{1}{4} = \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} = P(\text{"eerste kop"}) \cdot P(\text{"tweede kop"})$.
- Nee: als beide munten kop zijn, dan is de eerste dat zeker ook. We hebben dan ook $P(\text{"eerste munt is kop"} \text{ en } \text{"beide munten zijn kop"}) = P(\text{"beide munten zijn kop"}) = \frac{1}{4}$.

Opgave 9.3.

- $P(D_1 = 1 \text{ en } D_2 = 4) = P(D_1 = 1) \cdot P(D_2 = 4) = \frac{1}{6} \cdot \frac{1}{6} = \frac{1}{36}$.
- Ieder paar (i, j) met i en j getalen tussen 1 en 6 is een uitkomst. Dit geeft $6 \cdot 6 = 36$ mogelijkheden. De kans op iedere uitkomst is $\frac{1}{36}$.
- Twee: dit geldt voor $(1, 2)$ en $(2, 1)$.
- Dit geldt voor twee van de zesendertig, dus $P(D_1 + D_2 = 3) = \frac{2}{36} = \frac{1}{18}$.
- Als $D_1 + D_2 = 3$, dan moet D_1 gelijk zijn aan 1 of 2. Dus de gebeurtenis " $D_1 = 1$ " is veel waarschijnlijker dan als we niets weten. We hebben

$$P(D_1 = 1) \cdot P(D_1 + D_2 = 3) = \frac{1}{6} \cdot \frac{1}{18} = \frac{1}{108}$$
$$P(D_1 = 1 \text{ en } D_1 + D_2 = 3) = P(D_1 = 1 \text{ en } D_2 = 2) = \frac{1}{36}$$

Opgave 9.4.

36. De elementen zijn paren als $(1, 2)$ en $(6, 6)$.
- $D_1 = 1$ correspondeert met alle paren die op de eerste plek een 1 hebben: $\{(1, 1), (1, 2), (1, 3), (1, 4), (1, 5), (1, 6)\}$. De gebeurtenis $D_1 + D_2 = 3$ correspondeert met $\{(1, 2), (2, 1)\}$. " $D_1 = 1$ en $D_1 + D_2 = 3$ " heeft maar 1 mogelijkheid: $\{(1, 2)\}$. Dit is precies het enige element dat in beide verzamelingen voorkomt.

Opgave 9.5.

- $P(A) = \frac{1}{6}$. De gebeurtenis B treedt op bij 6 paren: $(1, 1), (2, 2), (3, 3), (4, 4), (5, 5)$ en $(6, 6)$. Dus $P(B) = \frac{6}{36} = \frac{1}{6}$. Verder geldt $P(C) = \frac{1}{36}$ en $P(D) = \frac{1}{18}$.
- A en B zijn onafhankelijk (D_1 heeft geen invloed op D_2 , en dus ook niet op het wel en niet gelijk zijn aan D_1), A en C zijn geen van beide (als C , dan ook A), A en D zijn geen van beide (als D , dan is A een stuk waarschijnlijker), B en C sluiten elkaar uit, B en D sluiten elkaar uit en C en D ook.

- c. Voor dingen die elkaar uitsluiten geldt $P(X \text{ en } Y) = 0$ en $P(X \text{ of } Y) = P(X) + P(Y)$. Verder $P(A \text{ en } B) = P(A) \cdot P(B)$, $P(A \text{ en } C) = P(C)$, $P(A \text{ of } C) = P(A)$, $P(A \text{ en } D) = P(\{1, 2\}) = \frac{1}{36}$ en $P(A \text{ of } D) = P(\{(1, 1), (1, 2), (1, 3), (1, 4), (1, 5), (1, 6), (2, 1)\}) = \frac{1}{7}$.
- d. Deze zijn onafhankelijk, dus $P(A \text{ en } E) = P(A)P(E) = \frac{1}{36}$. Verder is $P(A \text{ of } E) = P(\{(1, 1), (1, 2), (1, 3), (1, 4), (1, 5), (1, 6), (2, 1)\}) = \frac{11}{36}$.

Opgave 9.6.

1. $MKMM, KMKK$
2. Elke munt geeft twee mogelijkheden, totaal: $2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 = 16$
3. Allemaal even waarschijnlijk, dus $\frac{1}{16}$
4. Vier: $KMMM, MKMM, MMKM, MMMK$
5. Volgens de regel: $\frac{4}{16} = \frac{1}{4}$
6. Er zijn zes mogelijkheden met twee keer kop: $KKMM, KMKM, KMMK, MKKM, MKMK, MMKK$. Dit geeft een kans van $\frac{6}{16} = \frac{3}{8}$
7. Het worden nu rijtjes van n keer een K of M , dit zijn er 2^n . De kans op 1 is dus $1/2^n$. Er zijn er n met 1 kop (1 voor iedere positie), dus de kans op 1 kop is $n/2^n$.

Opgave 9.7.

1. $1 - \frac{2}{3} = \frac{1}{3}$
2. Ze zijn onafhankelijk, dus: $\frac{2}{3} \cdot \frac{2}{3} \cdots \frac{2}{3}$ (16 keer). Dit geeft $\frac{2^{16}}{3^{16}}$.
3. Hetzelfde, maar dan met $\frac{1}{3}$: $(\frac{1}{3})^{16} = \frac{1}{3^{16}}$.
4. Dit is het tegenovergestelde van "geen van allen blauwe ogen": $1 - \frac{1}{3^{16}}$.

Opgave 9.8.

1. De kansen moeten optellen tot 1, dus deze kans is $3/7$.
2. We hebben $P(\text{groen of blauw}) = P(\text{groen}) + P(\text{blauw}) = 3/7$.
3. De experimenten zijn onafhankelijk. Voor het gemak noemen we ze K_1 en K_2 . Er geldt $P(K_1 = g, K_2 = g) = P(K_1 = g) \cdot P(K_2 = g) = \frac{4}{49}$.
4. De kans dat we bij 1 poging geen groene kikker pakken is $1 - \frac{2}{7} = \frac{5}{7}$. De kans dat we twee keer geen groene kikker pakken is dus $\frac{5}{7} \cdot \frac{5}{7} = \frac{25}{49}$.
5. Dit is het tegenovergestelde van geen groene kikker pakken: $1 - \frac{25}{49} = \frac{24}{49}$.

Opgave 9.9.

1. Zie opgave 4.
2. De mogelijk uitkomsten zijn $\{2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12\}$. Om de kansen te bepalen moeten we tellen hoeveel van de 36 paren iedere uitkomst opleveren. Bijvoorbeeld voor 5 zijn er vier mogelijkheden ($2 + 3, 3 + 2, 1 + 4$ en $4 + 1$), dus de kans op 5 is $\frac{4}{36} = \frac{1}{9}$. Een tabel van sommen helpt:

	1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6	7
2	3	4	5	6	7	8
3	4	5	6	7	8	9
4	5	6	7	8	9	10
5	6	7	8	9	10	11
6	7	8	9	10	11	12

Door het aantal keren te tellen dat ieder getal in de tabel voorkomt vinden we

getal	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
kans	$\frac{1}{36}$	$\frac{2}{36}$	$\frac{3}{36}$	$\frac{4}{36}$	$\frac{5}{36}$	$\frac{6}{36}$	$\frac{5}{36}$	$\frac{4}{36}$	$\frac{3}{36}$	$\frac{2}{36}$	$\frac{1}{36}$

- {1-Jan, 2-Jan, ..., 30-Dec, 31-Dec}. Kans op iedere uitkomst is $\frac{1}{365}$.
- {1, 2, 3, 4, 5, ...}. De kans dat we de eerste keer kop krijgen is $\frac{1}{2}$. De kans dat we eerst munt, dan kop krijgen, is $\frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$. De kans op twee keer munt, dan kop is $\frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} = \frac{1}{8}$. Etcetera: de kans op $n - 1$ munt, dan kop, is $(\frac{1}{2})^n$.

Opgave 9.10. De kans dat we nooit kop krijgen is $(\frac{3}{4})^{10}$. De kans op minstens 1 keer kop is dus $1 - (\frac{3}{4})^{10}$.

Opgave 9.11.

- "A of B" = {1, 2, 5, 6, 7}, "A en B" = {5}.
- Alles wat niet in A zit: {3, 4, 6, 7}.
- "A of B" is A en B samen, "A en B" de doorsnede: het stuk waar ze elkaar overlappen.
- Het donker gearceerde gebied is het stuk van A dat niet in B ligt, hier {1, 2}.